

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 31ης Ιουλίου 1991

περί του συμβιβάσιμου μιας συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά

(Υπόθεση IV/MO 12 — Varta/Bosch)

Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(91/595/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Εκτιμώντας ότι:

I. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1989 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 8 παράγραφος 2,

την αίτηση της 18ης Μαρτίου 1991 του γερμανικού Bundeskartellamt για παραπομπή της υποθέσεως βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του ανωτέρω κανονισμού,

την απόφαση της Επιτροπής της 12ης Απριλίου 1991 περί ενάρξεως της διαδικασίας στην υπόθεση αυτή,

Αφού έδωσε στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να γνωστοποιήσουν τις απόψεις τους επί των αντιρρήσεων που πρόβαλε η Επιτροπή,

Μετά από διαβουλεύσεις με τη συμβουλευτική επιτροπή για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων επιχειρήσεων⁽²⁾,

- (1) Η σχεδιαζόμενη συγκέντρωση κοινοποιήθηκε στις 25 Φεβρουαρίου 1991. Αφορά την ίδρυση μιας νέας εταιρείας, της Starterbatterie GmbH, από τη Varta Batterie AG (εφεξής Varta) και Robert Bosch GmbH (εφεξής Bosch), στην οποία οι εταιρείες θα μεταφέρουν τις δραστηριότητές τους στον τομέα των συσσωρευτών εκκίνησης. Η Varta θα κατέχει το 65 % και η Bosch το 35 % των μεριδίων της νέας επιχείρησης.
- (2) Η κοινοποιηθείσα πράξη είναι συγκέντρωση κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) και παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89.
- (3) Οι Varta και Bosch θα ελέγχουν τη νέα επιχείρηση από κοινού. Μια ειδική συμφωνία συναφείσα μεταξύ των μερών (συμφωνία-πλαίσιο) προβλέπει ότι και οι δύο μητρικές εταιρείες θα συμμετέχουν στο διαχειριστικό και εποπτικό συμβούλιο της νέας επιχείρησης. Ειδικότερα, τα δύο μέρη θα έχουν το δικαίωμα να ορίζουν τους διαχειριστές της κοινής επιχείρησης. Ορισμένες αποφάσεις που έχουν άμεση σχέση με τη διοίκηση της νέας επιχείρησης θα λαμβάνονται με πλειοψηφία 75 %. Αυτό ισχύει, για παράδειγμα, για την έγκριση του αναλυτικού σχεδίου προϋπολογισμού της κοινής επιχείρησης ή για το διορισμό και την ανάκληση των διευθυντών και μελών των διαχειριστικών και εποπτικών συμβουλίων των θυγατρικών της νέας επιχείρησης, εξασφαλίζοντας έτσι την επιρροή και των δύο μερών στη διοίκηση της Starterbatterie GmbH. Η Varta και η Bosch, εξάλλου, θα εκπροσωπούνται ισότιμα στο εποπτικό συμβούλιο της κοινής επιχείρησης.

(¹) ΕΕ αριθ. L 395 της 30. 12. 1989, σ. 1, διορθωμένη έκδοση: ΕΕ αριθ. L 257 της 21. 9. 1990, σ. 13.

(²) ΕΕ αριθ. C 302 της 22. 11. 1991, σ. 6.

- (4) Η νέα εταιρεία θα λειτουργεί επί μονίμου βάσεως ως αυτοτελής οικονομική μονάδα. Η Starterbatterie GmbH θα αναπτύσσει δραστηριότητες στην ανάπτυξη, παραγωγή και διανομή των συσσωρευτών εκκίνησης. Θα είναι οικονομικά ανεξάρτητη από τις μητρικές της εταιρείες και υπεύθυνη για τη δική της εμπορική πολιτική.
- (5) Η Varta και η Bosch θα μεταβιβάσουν όλες τις εθνικές και διεθνείς τους δραστηριότητες στον τομέα των συσσωρευτών στην κοινή επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας και ανάπτυξης που συνδέεται με το προϊόν, των διευκολύνσεων παραγωγής και διανομής και θα αποσυρθούν απ' αυτές τις δραστηριότητες. Η Bosch, ναί μεν, θα πωλεί ορισμένους συσσωρευτές εκκίνησης, τους οποίους θα παράγει η κοινή επιχείρηση, μέσω του δικού της δικτύου διανομής για άλλα εξαρτήματα αυτοκινήτων, θα ενεργεί όμως μόνον ως εμπορικός αντιπρόσωπος βάσει οδηγιών και για λογαριασμό της Starterbatterie GmbH. Από οικονομική άποψη δεν μπορεί να θεωρηθεί πιθανό η μία από τις εταιρείες να επανακάμψει στην αγορά ως ανεξάρτητος προμηθευτής. Η Varta θα συνεχίσει να παράγει άλλους συσσωρευτές (για κινητά μέσα, συσσωρευτές εγκαταστάσεων) ενώ η Bosch θα εξακολουθήσει την παραδοσιακή της δραστηριότητα ως παραγωγός εξαρτημάτων αυτοκινήτων. Η Επιτροπή, εν πάση περιπτώσει, δεν έχει οποιαδήποτε στοιχεία ότι η σύσταση της κοινής επιχείρησης θα έχει δυσμενείς επιπτώσεις στον ανταγωνισμό στους επιχειρηματικούς τομείς των δύο επιχειρήσεων. Από την άποψη αυτή δεν υπάρχει κίνδυνος συντονισμού της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς των δύο εταιρειών είτε μεταξύ τους είτε έναντι της κοινής επιχείρησης.

II. ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

- (6) Η σχεδιαζόμενη συγκέντρωση έχει κοινοτική διάσταση. Ο κύκλος εργασιών σε διεθνή κλίμακα (Varta: 1 δισεκατομμύριο Ecu, Bosch: 15 δισεκατομμύρια Ecu) και ο κοινοτικός κύκλος εργασιών (Varta: 0,7 δισεκατομμύρια Ecu, Bosch: 11 δισεκατομμύρια Ecu) των μερών για το 1989 υπερβαίνουν τα όρια του άρθρου 1 παράγραφος 2. Η Varta και η Bosch δεν πραγματοποιούν άνω των δύο τρίτων του κοινοτικού κύκλου εργασιών τους σε ένα και το αυτό κράτος μέλος.

III. ΤΑ ΜΕΡΗ

- (7) Η Varta είναι ο πλέον σημαντικός παραγωγός συσσωρευτών (συσσωρευτές εκκίνησης, βιομηχανικοί συσσωρευτές, συσσωρευτές οικιακής χρήσεως) στη Γερμανία και ένας από τους πλέον σημαντικούς κατασκευαστές συσσωρευτών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Όσον αφορά τους συσσωρευτές εκκίνησης, η εταιρεία ασκεί ουσιαστικά δραστηριότητες σε όλα τα κράτη μέλη ως προμηθευτής των κατασκευαστών αυτοκινήτων καθώς και των λιανοπωλητών.
- (8) Η Bosch είναι μεταξύ άλλων διεθνής παραγωγός εξαρτημάτων αυτοκινήτων, συμπεριλαμβανομένων

συσσωρευτών εκκίνησης, τηλεπικοινωνιακών οργάνων και καταναλωτικών αγαθών. Μέχρι σήμερα, η Bosch διέθετε συσσωρευτές εκκίνησης κυρίως στην αγορά των ειδών αντικατάστασης, στην οποία έχει αντιπροσώπους παντού στην Ευρώπη. Η Bosch εφοδιάζει την αγορά των συσσωρευτών εκκίνησης που τοποθετούνται ως αρχικός εξοπλισμός κυρίως στην Ισπανία μέσω της ισπανικής θυγατρικής της εταιρείας FEMSA.

IV. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΛΑΒΕ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η απόφαση για κίνηση της διαδικασίας

- (9) Η Επιτροπή, αφού εξήτασε την κοινοποίηση, κατέληξε ότι η κοινοποιηθείσα συγκέντρωση προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το αν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά. Για τον λόγο αυτό, αποφάσισε, στις 12 Απριλίου 1991, να κινήσει τη διαδικασία βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89.

2. Η ανακοίνωση των αιτιάσεων

- (10) Η Επιτροπή, μετά από έρευνες που διεξήγαγε σε μεγάλη σειρά επιχειρήσεων οι οποίες ασκούν στις επηρεαζόμενες αγορές δραστηριότητες ως ανταγωνίστριες ή πελάτες, ανακοίνωσε στις 24 Μαΐου 1991 στα μέρη τις αιτιάσεις, στις οποίες διατύπωσε αντιρρήσεις σχετικά με την αγορά αντικατάστασης συσσωρευτών εκκίνησης στη Γερμανία και την Ισπανία.
- (11) Οι αντιρρήσεις που εξετέθησαν στην ανακοίνωση των αιτιάσεων μπορούν να συνοψισθούν με τον ακόλουθο τρόπο:

α) Η σχετική αγορά του προϊόντος

- (12) Ο τομέας των συσσωρευτών εκκίνησης χωρίζεται σε δύο διαφορετικές αγορές προϊόντων:
- την αγορά αρχικού εξοπλισμού (αγορά ΑΕ) που περικλείει την πώληση στη βιομηχανία αυτοκινήτων των συσσωρευτών εκκίνησης για την τοποθέτησή τους στα νέα οχήματα,
 - την αγορά που περικλείει τη διάθεση στο εμπόριο των συσσωρευτών εκκίνησης ως συσσωρευτών αντικατάστασης για τα μεταχειρισμένα οχήματα.
- (13) Το ότι γίνεται δεκτή η ύπαρξη δύο σχετικών αγορών προϊόντων δεν βασίζεται καταρχήν στις διαφορές μεταξύ των ιδίων προϊόντων ή σε διαφορές ως προς τη λειτουργία τους. Βασίζεται κυρίως στο γεγονός ότι οι συνθήκες ανταγωνισμού στο εμπόριο διαφέρουν αισθητά από τις συνθήκες ανταγωνισμού στην αγορά αρχικού εξοπλισμού, με συνέπεια οι κατασκευαστές να πρέπει να προσαρμόζουν τις οικονομικές και επιχειρηματικές τους αποφάσεις στις διαφορετικές απαιτήσεις των δύο αγορών.
- (14) Η αγορά αρχικού εξοπλισμού χαρακτηρίζεται βασικά από μια ιδιαίτερη ζήτηση, την προερχόμενη από τη βιομηχανία αυτοκινήτων, η οποία διαμορφώνει με ιδιαίτερο τρόπο το σύνολο της ζήτησης. Ο εφοδια-

σμός της αγοράς ΑΕ σημαίνει, ιδίως, σταθερή ζήτηση περιορισμένου αριθμού τύπων συσσωρευτών [Bosch: (<40), Varta: (>100)] προερχόμενη από περιορισμένη σειρά πελατών. Όπως προκύπτει από στοιχεία που περιέλαβαν τα ενδιαφερόμενα μέρη στην κοινοποίησή τους, η Varta πώλησε [...] %⁽¹⁾ και η Bosch [...] % του όγκου πωλήσεων σε πέντε πελάτες της αγοράς αρχικού εξοπλισμού. Όσον αφορά τη φύση των προϊόντων, οι συσσωρευτές αρχικού εξοπλισμού πρέπει να ανταποκρίνονται σε ειδικές προδιαγραφές, τις οποίες επιβάλλουν οι κατασκευαστές αυτοκινήτων (Bosch, Varta, έγγραφο της 8ης Μαρτίου 1991, σ. 4). Παραδίδονται υγροί πάνω σε ειδικές παλέτες (Bosch: έγγραφο της 30ής Οκτωβρίου 1990, σ. 2). Η ποιότητα και οι προδιαγραφές, συμπεριλαμβανομένης της απόλυτης εξασφάλισης από τυχόν ελαττώματα των προϊόντων, προκαθορίζονται και ελέγχονται από τους κατασκευαστές αυτοκινήτων. Ο εφοδιασμός της αγοράς αρχικού εξοπλισμού γίνεται συστηματικά με παράλληλη συνεργασία με τους κατασκευαστές αυτοκινήτων στην Ε&Α νέων προϊόντων, γεγονός που παρέχει στους προμηθευτές τη δυνατότητα να συμβαδίζουν με τις τελευταίες τεχνικές εξελίξεις στην αγορά. Ο εφοδιασμός εξάλλου της αγοράς ΑΕ σημαίνει έγκαιρο εφοδιασμό περιορισμένου αριθμού πελατών.

- (15) Αντίθετα, ο εφοδιασμός του εμπορίου υπόκειται σε σοβαρές εποχιακές διακυμάνσεις στη ζήτηση μεγάλου αριθμού τύπων συσσωρευτών [Bosch: (>200), Varta: (<300)] από μεγάλο αριθμό διαφόρων εμπόρων οι οποίοι ποικίλλουν από οργανώσεις αγοραστών, χονδρεμπόρους, κατασκευαστές οχημάτων, αλυσίδες καταστημάτων λιανικής πώλησης μέχρι λιανοπωλητές. Όσον αφορά τη φύση των προϊόντων, οι συσσωρευτές αντικατάστασης, και μάλιστα ακόμη και εκείνοι που πωλούνται στους κατασκευαστές αυτοκινήτων, είναι σύμφωνα με τρέχουσες προδιαγραφές ώστε ο ίδιος τύπος συσσωρευτή να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οχήματα διαφορετικών κατασκευαστών (Varta, Bosch: έγγραφο της 8ης Μαρτίου 1991, σ. 4). Οι συσσωρευτές αντικατάστασης παραδίδονται συνήθως στεγνοί. Οι πελάτες δεν ελέγχουν την ποιότητα και τις προδιαγραφές (Varta, Bosch: έγγραφο της 8ης Μαρτίου 1991, σ. 5), και δεν υφίσταται ούτε αντισύζευξη ούτε συνεργασία ως προς την Ε&Α νέων προϊόντων. Ο εφοδιασμός του εμπορίου απαιτεί την ύπαρξη δικτύου διανομής και εξυπηρέτησης πελατών, δεδομένου ότι ορισμένοι πελάτες ζητούν τον εφοδιασμό μεμονωμένων σημείων πώλησης και εξυπηρέτησης.
- (16) Η διάκριση μεταξύ αγοράς ΑΕ και εμπορίου συνηθίζεται στον κλάδο (Bosch: έγγραφο της 30ής Οκτωβρίου 1990, σ. 2). Επικυρώθηκε, εξάλλου, από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τα ελαστικά φορτηγών αυτοκινήτων [βλ. Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, Industrie Michelin κατά Επιτροπής⁽²⁾]. Τα μέρη, και μάλιστα, θεωρήσαν ότι στην υπό κρίση περίπτωση η διάκριση

αυτή δεν ήταν δικαιολογημένη, στην πράξη όμως διαχώρισαν σαφώς τις δύο αγορές. Στην οργάνωση της νέας κοινής επιχείρησης υπάρχουν δύο χωριστά τμήματα για την αγορά ΑΕ και για τη διανομή στο εμπόριο, με διαφορετικούς διαχειριστές (σύμβαση-πλαίσιο αριθ. 3.1).

6) Η σχετική γεωγραφική αγορά

- (17) Πρέπει να ληφθεί ως δεδομένο ότι οι εμπορικές αγορές για συσσωρευτές αντικατάστασης στη Γερμανία και την Ισπανία αποτελούν ακόμα εθνικές αγορές. Από τις έρευνες προέκυψε ότι και στις δύο χώρες υφίστανται επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού, οι οποίες διαφέρουν σαφώς από των άλλων κρατών μελών ώστε να θεμελιώνουν χωριστές γεωγραφικές αγορές.
- (18) Αυτό προκύπτει από δύο παράγοντες:
- τα μερίδια αγοράς των κατασκευαστών είναι αρκετά διαφορετικά σε κάθε κράτος μέλος,
 - σύμφωνα με πληροφορίες που έδωσαν τα μέρη και οι ανταγωνιστές τους, οι κατασκευαστές μπορούν να πετύχουν στη Γερμανία και την Ισπανία για τους ίδιους τύπους συσσωρευτών άλλες τιμές απ' ό,τι στα λοιπά κράτη μέλη.
- (19) Οι διαφορές αυτές, οι οποίες παρά τη μη ύπαρξη ειδικών νομικών εμποδίων εξακολουθούν να υφίστανται, μπορούν να αποδοθούν σε μια σειρά διαφορετικών αιτιών τα οποία στο σύνολό τους θεμελιώνουν σαφώς διαφορετικές συνθήκες ανταγωνισμού σε κάθε κράτος μέλος.
- i) Φύση και χαρακτηριστικά του προϊόντος
- (20) Στα διάφορα κράτη μέλη πωλούνται διαφορετικοί τύποι του προϊόντος οι οποίοι αντικατοπτρίζουν τις διαφορετικές απαιτήσεις της ζήτησης.
- (21) Οι συσσωρευτές εκκίνησης κατασκευάζονται σύμφωνα με τις ειδικές ηλεκτρονικές απαιτήσεις των διαφόρων τύπων οχημάτων. Ανεξάρτητα από το γεγονός ότι ένας τύπος συσσωρευτή αντικατάστασης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ολόκληρη σειρά διαφορετικών τύπων οχημάτων, κατασκευάζονται σήμερα στην Κοινότητα πλέον των 400 διαφορετικών τύπων συσσωρευτών αντικατάστασης. Κάθε τύπος συσσωρευτή διακρίνεται ανάλογα με τις διαστάσεις, την απόδοση, κ.λπ.
- (22) Η πώληση των διαφόρων τύπων συσσωρευτών διαφέρει ανάλογα με το κράτος μέλος. Το ποιοι τύποι συσσωρευτών πωλούνται σε κάθε κράτος μέλος προσδιορίζεται από το διαφορετικό στόλο οχημάτων στα διάφορα κράτη μέλη. Οι τέσσερις μεγάλοι κατασκευαστές Varta, Bosch, CEAC και Magneti Marelli, οι οποίοι κατέχουν μαζί πλέον του 50 % του μεριδίου της αγοράς στη Γερμανία, την Ισπανία, τη Γαλλία και την Ιταλία, αντιμετώπισαν ζήτηση των δέκα συνηθέστερων τύπων συσσωρευτών τους («Bestseller») σε καθένα από αυτά τα κράτη μέλη, όπου το 1990 πώλησαν περίπου 20 εκατομμύρια συσσωρευτές. Από αυτό προέκυψαν τα ακόλουθα:

⁽¹⁾ Στο κείμενο της παρούσας απόφασης που δημοσιεύθηκε, ορισμένοι αριθμοί παρελείφθησαν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 περί μη αποκαλύψεως επαγγελματικών απορρήτων.

⁽²⁾ Συλλογή ΔΕΚ 1983, σ. 3461.

- ο συνολικός αριθμός των 10 Bestseller τους στα τέσσερα κράτη μέλη ανέρχεται σε 77 διαφορετικούς τύπους,
 - 59 από αυτούς τους τύπους συσσωρευτών συγκαταλέγονται στα Bestseller τους σε ένα κράτος μέλος (όγκος: 2,3 εκατομμύρια),
 - 11 τύποι συσσωρευτών συγκαταλέγονται στα Bestseller σε δύο κράτη μέλη (όγκος: 1 εκατομμύριο),
 - 3 τύποι συσσωρευτών συγκαταλέγονται στα Bestseller σε τρία κράτη μέλη (όγκος: 0,5 εκατομμύριο),
 - 4 τύποι συσσωρευτών συγκαταλέγονται στα Bestseller και στα τέσσερα κράτη μέλη (όγκος: 2,3 εκατομμύρια).
- (23) Ενόψει της ποικιλίας των τύπων που εμφανίζουν οι συσσωρευτές αντικατάστασης οι οποίοι προσφέρονται στην Κοινότητα, τα προϊόντα αυτά δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως ομογενή. Για το λόγο αυτό, τα διαφορετικά είδη του προϊόντος που πωλούνται στα διάφορα κράτη μέλη δικαιολογούν διαρθρωτικές διαφορές των συνθηκών ανταγωνισμού.
- (24) Δεν μπορούν να αναμένονται στο άμεσο μέλλον μεταβολές από την άποψη αυτή. Αυτό οφείλεται κυρίως στο ότι υφίσταται συνάφεια της εθνικής μορφής που έχουν οι συσσωρευτές αντικατάστασης και του αποθέματος των οχημάτων μιας χώρας η σύσταση του οποίου δεν μεταβλήθηκε ουσιαστικά κατά τα τελευταία χρόνια. Αν ληφθεί υπόψη ότι η διάρκεια ζωής ενός συσσωρευτή σε ένα νέο όχημα φθάνει περίπου τα πέντε έτη, ακόμα και μια εκτεταμένη ανανέωση του αποθέματος των οχημάτων στο άμεσο μέλλον θα είχε μικρή μόνο επίπτωση στις αγορές συσσωρευτών αντικατάστασης.
- ii) Προτιμήσεις των αγοραστών
- (25) Οι προτιμήσεις των αγοραστών για συσσωρευτές εκκίνησης που χρησιμοποιούνται για αντικατάσταση και φέρουν γνωστό σήμα είναι σαφείς σε κάθε κράτος μέλος και εμφανίζουν αξιόλογες διαφορές ανάλογα με το προτιμώμενο σήμα.
- (26) Στην ιταλική αγορά όλοι οι μεγάλοι κατασκευαστές — με ελάχιστες εξαιρέσεις — διαθέτουν τους συσσωρευτές τους με δικό τους σήμα. Στην Ισπανία και τη Γερμανία το μερίδιο αγοράς των κατασκευαστών ανέρχεται σε 80 % περίπου. Στη Γαλλία το μερίδιο αγοράς των κατασκευαστών φθίνει από μερικών ετών συνεπεία της αυξανόμενης διάδοσης σύγχρονων μορφών διανομής. Κατά τις εκτιμήσεις της Fiat φθάνει σήμερα στο 60 % περίπου του όγκου των πωλήσεων. Λόγω των υψηλότερων τιμών που ζητούνται για τα σήματα γνωστών κατασκευαστών το μερίδιο εμφανίζεται βασικά υψηλότερο από άποψη αξίας απ' ό,τι υπολογιζόμενο με βάση τον αριθμό των κομματιών.
- (27) Το γεγονός ότι οι προμηθευτές χρησιμοποιούν στα διάφορα κράτη μέλη διαφορετικά σήματα, αποδεικνύεται από τις πληροφορίες που έδωσαν η Bosch και

η Varta. Στη Γερμανία η Bosch πωλεί (ένα ιδιαίτερα υψηλό μερίδιο) % των προϊόντων του που φέρουν σήμα με το σήμα «Bosch», στη Γαλλία όμως και στην Ισπανία πωλεί (ένα ιδιαίτερα υψηλό μερίδιο) % και (ένα σημαντικό μερίδιο) %, αντίστοιχα, αυτών των προϊόντων με το σήμα «FEMSA». Η Varta πωλεί στην Ισπανία και τη Γερμανία (ένα ιδιαίτερα υψηλό μερίδιο) % και (ένα σημαντικό μερίδιο) %, αντίστοιχα, των προϊόντων της με το σήμα «Varta», πωλεί όμως στη Γαλλία (ένα ιδιαίτερα υψηλό μερίδιο) % των προϊόντων αυτών με το σήμα «Baroclem» (Varta, Bosch, 8 Μαρτίου 1991, συνημμένα 1α, 1β).

iii) Διάρθρωση της ζήτησης

- (28) Ένας σημαντικός παράγοντας των διαφορών ως προς τους όρους ανταγωνισμού είναι η διάρθρωση της ζήτησης. Υφίστανται μεταξύ των κρατών μελών αισθητές διαφορές στην κατανομή και τη σημασία των δικτύων διανομής.
- (29) Αυτό επιβεβαιώνεται τόσο από τα κοινοποιούντα μέρη όσο και από τους ανταγωνιστές και προκύπτει από έρευνες. Τα πορίσματα αυτών των ερευνών δείχνουν π.χ. ότι:
- η διαφορά στο μερίδιο συσσωρευτών αντικατάστασης, οι οποίοι πωλούνται μέσω του ιδίου δικτύου διανομής των κατασκευαστών συσσωρευτών, υπερβαίνει μεταξύ του κράτους μέλους [...] και του κράτους μέλους [...] το 20 % και στο κράτος μέλος [...] και το κράτος μέλος [...] είναι κάτω του 10 %,
 - οι συσσωρευτές αντικατάστασης οι οποίοι πωλούνται μέσω των δικτύων διανομής των κατασκευαστών οχημάτων, των εμπόρων τους ή των εισαγωγέων, φθάνουν το 20 % στη Γαλλία το 15 % στη γερμανική αγορά, είναι όμως κάτω του 10 % στην Ισπανία και κάτω του 5 % στην ιταλική αγορά,
 - το δίκτυο διανομής των ανεξάρτητων λιανικών εμπόρων οχημάτων είναι το σημαντικότερο δίκτυο πωλήσεων σε κάθε κράτος μέλος, αλλά το μερίδιό τους στο σύνολο της αγοράς για συσσωρευτές αντικατάστασης κυμαίνεται από 40 % περίπου στη Γαλλία μέχρι άνω του 80 % στην Ιταλία. Ακόμη και μέσα στα πλαίσια αυτού του δικτύου διανομής διαφέρει η διάρθρωση της πελατείας. Στην Ιταλία και Ισπανία έχουν μεγάλο μερίδιο ιδιαίτερα οι τελικοί λιανικοί έμποροι και ακολουθούν οι χονδρέμποροι, στη Γερμανία και τη Μεγάλη Βρετανία υπερέχουν οι χονδρέμποροι και στη Γαλλία οι αγοραστικές ενώσεις χονδρεμπόρων,
 - τα εμπορικά καταστήματα και οι υπεραγορές είναι σημαντικά μόνο στη Γαλλία (άνω του 20 % της αγοράς), όχι όμως στην Ισπανία, Γερμανία και Ιταλία (κάτω του 5 %),
 - οι εταιρείες ορυκτελαίων έχουν μικρό μερίδιο στην αγορά της Γερμανίας και Γαλλίας (περίπου 5 %), όμως στην Ισπανία, Ιταλία και τη Μεγάλη Βρετανία είναι ουσιαστικά χωρίς σημασία (κάτω του 1 %).

- (30) Παρά το γεγονός ότι ιδιαίτερα στη Γερμανία και την Ισπανία, όπου οι σύγχρονες μορφές διανομής δεν έχουν ακόμη πολύ μεγάλη σημασία, συναντάται συγκεντρωτική τάση από πλευράς ζήτησης, οι εξελίξεις αυτές δεν είναι πιθανόν να μεταβάλουν στο άμεσο μέλλον ριζικά τη δομή των δικτύων διανομής στα διάφορα κράτη μέλη.

iv) Προσφορά και εμπόδια στην είσοδο στην αγορά

- (31) Η συγκέντρωση της προσφοράς στα κράτη μέλη εμφανίζει αισθητές διαφορές. Όσο πιο συγκεντρωμένη είναι η προσφορά σε μια αγορά τόσο δυσκολότερο καθίσταται για τους υφιστάμενους ή δυνητικούς ανταγωνιστές να αυξήσουν τα μερίδια αγοράς τους ή να εισέλθουν στην αγορά. Εξακολουθούν να υφίστανται οικονομικής φύσεως εμπόδια για την είσοδο στην αγορά. Αυτό επιβεβαιώνεται από το ότι, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα από ετών δεν υφίστανται νομοθετικά ή άλλα εμπόδια στο εμπόριο συσσωρευτών (με εξαίρεση τους δασμούς, οι οποίοι θα επιβάλλονται στην Ισπανία μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1992), η θέση όσων δεσπόζουν της αγοράς δεν έχει εξασθενήσει υπολογισμα και αξιολόγηση προσπέλαση στην αγορά είναι δυνατή στα πέντε μεγαλύτερα κράτη μέλη κατά κανόνα μόνον όταν αποκτηθεί μια εγχώρια επιχείρηση ή μια υφιστάμενη παραγωγική μονάδα. Για παράδειγμα, η Tudor απέκτησε τη γερμανική επιχείρηση Hagen, αφού είχε προσπαθήσει προηγουμένως χωρίς επιτυχία να διεισδύσει στη γερμανική αγορά.

γ) Κυριαρχία στην αγορά

- (32) Η σχεδιαζόμενη συγκέντρωση θα θεμελιώνει στη Γερμανία και την Ισπανία δεσπίζουσα θέση της νέας επιχείρησης, πράγμα το οποίο θα παρακώλυε σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό για τους ακόλουθους λόγους:

Γερμανική αγορά

Το μερίδιο αγοράς της νέας επιχείρησης θα φθάσει 44,3 %.

Η απόσταση μέχρι τον επόμενο ανταγωνιστή θα είναι σημαντική (> 25 %).

Οι επόμενοι ανταγωνιστές θα είναι μικροί και μεσαίοι κατασκευαστές συσσωρευτών.

Οι Vatra/Bosch θα διαθέτουν σε σύγκριση με τους σημαντικότερους ανταγωνιστές τους υπερέχουσα οικονομική ισχύ.

Η νέα επιχειρησιακή μονάδα θα διαθέτει σε σύγκριση με τους επόμενους ανταγωνιστές μεγαλύτερες παραγωγικές ικανότητες και οι παραγωγικές ικανότητες των επόμενων ανταγωνιστών έχουν εξαντληθεί κατά πολύ.

Οι άλλοι μεγάλοι ευρωπαίοι κατασκευαστές έχουν περιορισμένα μόνο μερίδια στη γερμανική αγορά.

Ισπανική αγορά

Το μερίδιο αγοράς της νέας επιχείρησης θα φθάσει 44,5 %.

Η ύπαρξη ενός εξίσου ισχυρού ανταγωνιστή, της Tudor SA, θα μπορούσε για πολλούς λόγους να οδηγήσει συνειδητά σε παράλληλη συμπεριφορά και των δύο ανταγωνιστών.

Λείπουν ιδίως σήμερα άλλοι σημαντικοί ανταγωνιστές οι οποίοι θα ήταν σε θέση να αντιταχθούν σε συνειδητή παράλληλη συμπεριφορά των κύριων ανταγωνιστών στην ισπανική αγορά.

V. ΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΙΤΙΑΣΕΩΝ

- (33) Μετά την κοινοποίηση των αιτιάσεων έλαβε χώρα η ακρόαση, μετά την οποία η Επιτροπή εξακολουθούσε να διατηρεί τις αντιρρήσεις της όσον αφορά τη γερμανική αγορά.

- (34) Μετά την κοινοποίηση των αιτιάσεων επήλθαν οι ακόλουθες ουσιαστικές αλλαγές:

— η Fiat απέκτησε το γερμανικό κατασκευαστή συσσωρευτών CEAC, το μερίδιο αγοράς του οποίου στη Γερμανία κυμαίνεται μεταξύ 2 και 5 %,

— ο όμιλος Fiat προέβη σε συμφωνία αγοράς μέσω της CEAC του γερμανού κατασκευαστή συσσωρευτών Sonnenschein. Η Sonnenschein κατέχει στη Γερμανία μερίδιο αγοράς μεταξύ 5 και 10 %.

Η Varta δεσμεύθηκε ως προς τα ακόλουθα σημεία:

Η Varta γνωστοποίησε στην Επιτροπή ότι θα περατώσει τη συνεργασία της με τον όμιλο Deta/Mareg. Για το λόγο αυτό σε συμφωνηθείσα προθεσμία η Varta θα:

— καταγγείλει τη σύμβαση εκμεταλλεύσεως με τον όμιλο Deta/Mareg και δεν θα παρατείνει τα δικαιώματα του ομίλου επί της βιομηχανικής ιδιοκτησίας της Varta. Θα συνάψει δε νέες συμβάσεις αδειάς εκμεταλλεύσεως για συσσωρευτές εκκινήσεως μόνον κατόπιν συναινέσεως της Επιτροπής,

— η Varta θα μεριμνήσει ώστε να μην υπάρχει οποιαδήποτε σύμπτωση μελών του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου μεταξύ Varta, αφενός, και ομίλου Deta/Mareg, αφετέρου.

VI. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΧΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ

- (35) Οι ανωτέρω προθέσεις συγκεντρώσεως της Fiat (CEAC και Zonnenschein) καθώς και οι δεσμεύσεις της Varta μεταβάλλουν αισθητά τη δομή της αγοράς και επηρεάζουν, ως προς το θέμα της δημιουργίας δεσπίζουσας θέσης στην αγορά, την αξιολόγηση των σχεδίων συγκέντρωσης Varta/Bosch. Δεν επηρεάζουν ωστόσο

τη συνολική εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά τον καθορισμό της σχετικής αγοράς του προϊόντος και των σχετικών γεωγραφικών αγορών.

- (36) Η συμβουλευτική επιτροπή για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων αποφάνθηκε κατά πλειοψηφία στις 17 Ιουλίου 1991 ότι οι πραγματικές αλλαγές δεν αρκούν για να μεταβληθεί η εκτίμηση που περιλαμβανόταν στις αιτιάσεις. Η Επιτροπή έλαβε κατά το δυνατόν υπόψη στην τελική της εκτίμηση την άποψη της συμβουλευτικής επιτροπής.

1. Η σχετική αγορά του προϊόντος

- (37) Όσον αφορά τη σχετική αγορά του προϊόντος τα μέρη ισχυρίστηκαν ότι οι συσσωρευτές εκκίνησης που χρησιμεύουν ως αρχικός εξοπλισμός και για αντικατάσταση ανήκουν σε ενιαία αγορά. Πριν από την ακρόαση ωστόσο επιβεβαίωσαν ότι μεταξύ των δύο αγορών υφίστανται τεχνικές και ποιοτικές διαφορές. Οργάνωσαν κατά τέτοιο τρόπο τη νέα τους κοινή επιχείρηση ώστε τα τμήματα για αρχικό εξοπλισμό και για συσσωρευτές αντικατάστασης να είναι σαφώς χωρισμένα. Από την αιτιολογία που περιέχεται στις αιτιάσεις και ενόψει του γεγονότος ότι η διάκριση μεταξύ αγοράς αρχικού εξοπλισμού και αγοράς συσσωρευτών αντικατάστασης για οχήματα είναι συνήθως στον κλάδο, η Επιτροπή εμμένει στην αρχική της εκτίμηση.

2. Η σχετική γεωγραφική αγορά

- (38) Τα μέρη δήλωσαν περαιτέρω ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για συσσωρευτές αντικατάστασης για οχήματα είναι η ευρωπαϊκή αγορά. Αντικρούουν την εκτίμηση της Επιτροπής ότι σε κάθε κράτος μέλος υφίστανται διαφορετικές συνθήκες ανταγωνισμού. Λαμβάνουν θέση ιδιαίτερα ως προς τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για να θεμελιώσουν την άποψη για ύπαρξη διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού.
- (39) α) Τα μέρη αναφέρουν ότι με βάση τη φύση και τις ιδιότητες του προϊόντος οι συσσωρευτές αποτελούν ομογενή προϊόντα και δεν προσφέρονται σε κάθε κράτος μέλος διαφορετικές μορφές του προϊόντος. Η Varta ωστόσο έδωσε στοιχεία σχετικά με τους 20 τύπους συσσωρευτών της «Bestseller» που πωλούνται συχνότερα στα πέντε μεγαλύτερα κράτη μέλη (Γερμανία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Μεγάλη Βρετανία). Μια ανάλυση αυτών των στοιχείων δείχνει ότι μόνο πολύ λίγοι τύποι συσσωρευτών αποτελούν Bestseller σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη. Το αποτέλεσμα διαγράφεται με τον ακόλουθο τρόπο:
- ο αριθμός των διαφορετικών τύπων συσσωρευτών οι οποίοι συγκαταλέγονται στα 20 Bestsellers σε ένα από τα πέντε κράτη μέλη, φθάνει

συνολικά τους 77. Αποτελούν το 69 % του συνολικού όγκου πωλήσεων (ποσότητα: [...] εκατομμύρια) στις χώρες αυτές,

- 62 από τους τύπους αυτούς συγκαταλέγονται στα Bestseller (ποσότητα: [...] εκατομμύρια) σε ένα από τα κράτη μέλη,
- 8 από τους τύπους αυτούς συγκαταλέγονται στα Bestseller (ποσότητα: [...] εκατομμύρια) σε δύο κράτη μέλη,
- 3 από τους τύπους αυτούς συγκαταλέγονται στα Bestseller (ποσότητα: [...] εκατομμύρια) σε τρία κράτη μέλη,
- 2 από τους τύπους αυτούς συγκαταλέγονται στα Bestseller (ποσότητα: [...] εκατομμύρια) σε τέσσερα κράτη μέλη,
- 1 από τους τύπους αυτούς συγκαταλέγεται στα Bestseller (ποσότητα: [...] εκατομμύρια) σε πέντε κράτη μέλη.

- (40) Δεν μπορεί, εξάλλου, να αναμένεται, όπως δέχονται τα μέρη, ότι οι διαφορές αυτές που υφίστανται στις ποικιλίες των προϊόντων στα διάφορα κράτη μέλη θα μειωθούν σε σημαντικό βαθμό επειδή κατά τα τελευταία είκοσι έτη έχει αυξηθεί το μερίδιο εισαγομένων τροχοφόρων οχημάτων. Αφενός, οι εισαγωγές οχημάτων στα κράτη μέλη μπορεί να εμφανίζουν έντονες διαφορές. Έτσι, στη Γερμανία ένα τρίτο περίπου όλων των εισαγωγών είναι ιαπωνικά αυτοκίνητα, τα οποία δεν παίζουν σημαντικό ρόλο στη Γαλλία και την Ιταλία. Δεν μπορεί, αφετέρου, να αναμένεται ότι στο άμεσο μέλλον θα υπάρξει έντονη προσέγγιση των διάφορων ποικιλιών του προϊόντος.

- (41) 6) Όσον αφορά την αξιολόγηση των υφισταμένων προτιμήσεων των αγοραστών, και ιδίως τη σημασία των σημάτων για τη γερμανική αγορά, οι εκτιμήσεις της Επιτροπής (περίπου 80 %) και των μερών (78,8 %) συμπίπτουν ως προς το μερίδιο που έχουν τα σήματα των κατασκευαστών στην αγορά. Ανέφεραν εξάλλου ότι στη Γερμανία πωλούν (πολύ σημαντικό μερίδιο) % (η Bosch) και περίπου (πολύ σημαντικό μερίδιο) % (η Varta, συμπεριλαμβανομένων των διπλών σημάτων) των συσσωρευτών τους με δικό τους σήμα (Varta, Bosch: έγγραφο της 8ης Μαρτίου 1991, συνημμένα 1α, 16).
- (42) γ) Όσον αφορά τη διάρθρωση της προσφοράς τα μέρη ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή δεν έλαβε επαρκώς υπόψη τις εισαγωγές στη γερμανική αγορά. Για τη γερμανική αγορά η Επιτροπή αποτίμησε κατ' αξία τις εισαγωγές, οι οποίες αυξήθηκαν από το 1975 και παρέμειναν στάσιμες κατά τα τελευταία έτη, σε 15 % περίπου, τα δε μέρη στα 16,4 %. Η διαφορά αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί τόσο ουσιαστική ώστε να μεταβάλει τη γενική αξιολόγηση.

- (43) δ) Τα μέρη δήλωσαν περαιτέρω ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να στηρίξει την ανάλυσή της στον ποσοτικό όγκο εισαγωγών. Όσον αφορά το ζήτημα κατά πόσον η αξιολόγηση πρέπει να στηρίζεται σε αξίες ή ποσότητες, η Επιτροπή θεωρεί ειδικά στην προκειμένη περίπτωση ως αξιόπιστους μόνον τους αριθμούς που έχουν σχέση με την αξία. Κατ' αρχάς υφίστανται μεγάλες αβεβαιότητες όσον αφορά την ποσότητα των εισαγωγών: οι υπηρεσιακές στατιστικές εισαγωγών βασίζονται στο βάρος και όχι στο κομμάτι, πράγμα που καθιστά απαραίτητους συμπληρωματικούς υπολογισμούς, και περιλαμβάνουν εισαγωγές που γίνονται στους κόλπους του ομίλου (για παράδειγμα η ανταλλαγή συσσωρευτών εκκίνησης εντός του ομίλου Varta στα πλαίσια της κοινής αγοράς περιλαμβάνει [...] συσσωρευτές) και πωλήσεις σε ανταγωνιστές (πλέον των [...] συσσωρευτών). Δεύτερον, οι εισαγωγές με κριτήριο τις ποσότητες δεν απεικονίζουν την ποιοτική σημασία από άποψη ανταγωνισμού. Αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ποσότητα δεν σταθμίζουν τους διαφορετικούς τύπους συσσωρευτών, για παράδειγμα συσσωρευτές για μοτοσυκλέτες και φορτηγά. Για το λόγο αυτό θεωρείται δικαιολογημένο και απαραίτητο να βασιστεί η αξιολόγηση σε εισαγωγές με κριτήριο την αξία, διότι αντικατοπτρίζει τον τρόπο που αντιμετωπίζει η αγορά το σχετικό προϊόν και συνεκτιμά όλους τους παράγοντες που επηρεάζουν τον ανταγωνισμό.

3. Κυριαρχία στην αγορά

- (44) Οι ανωτέρω πραγματικής φύσεως αλλαγές επηρεάζουν αντίθετα τη νομική εκτίμηση, κατά πόσον η συγκέντρωση προκαλεί στη γερμανική αγορά δεσπόζουσα θέση της νέας επιχειρηματικής μονάδας.

α) Επιχειρηματικές αγορές της Fiat

- (45) Η απόκτηση των CEAc και Sonnenschein από τη Fiat/Magneti Marelli μεταβάλλει τις διαρθρωτικές συνθήκες ανταγωνισμού από πολλές απόψεις.
- (46) Με την απόκτηση της CEAc και της Sonnenschein το μερίδιο αγοράς της Fiat στη Γερμανία αυξάνεται από 1 σε πλέον του 10 %.
- (47) Σημαντικότερη από την απλή αύξηση του μεριδίου της αγοράς είναι η σημαντική ουσιαστική αλλαγή της δυναμικής ανταγωνιστικότητας, η οποία συνδέεται με την αύξηση αυτή.
- (48) Πριν από την απόκτηση των δύο επιχειρήσεων το δυναμικό της Fiat/Magneti Marelli και της CEAc στην αγορά ήταν εξαιρετικά περιορισμένο, παρά το ότι και οι δύο επιχειρήσεις διέθεταν μεγάλη οικονομική ισχύ και η Fiat επιπροσθέτως πλεονάζον δυναμικό. Ο λόγος γι' αυτό το περιορισμένο δυναμικό αγοράς συνίστατο στο ότι η Fiat και η CEAc δεν είχαν φυσική παρουσία στη γερμανική αγορά. Ειδικότερα δεν διέθεταν γνωστό γερμανικό σήμα και είχαν στη διάθεσή τους μόνον ένα περιθωριακό δίκτυο διανομής. Για το λόγο αυτό η Fiat και η CEAc έπρεπε να θεωρούνται δευτερεύοντες προμηθευτές, για παράδειγμα για χονδρεμπόρους ειδικευμένους στη

διανομή γαλλικών ή ιταλικών εξαρτημάτων αυτοκινήτων. Από την άποψη αυτή δεν μπορούσαν να θεωρηθούν γνήσιες εναλλακτικές λύσεις έναντι άλλων προμηθευτών όπως οι Varta, Bosch, Deta/Mareg, Horphecke, Tudor/Hagen ή Sonnenschein οι οποίοι προσέφεραν γνωστές μάρκες και διέθεταν δίκτυα διανομής.

- (49) Πριν από τη συγκέντρωση, μάλιστα, το δυναμικό αγοράς της Sonnenschein ήταν ασθενέστερο από αυτό που προκύπτει από το μερίδιο της αγοράς διότι αντιμετώπιζε σημαντικές χρηματοοικονομικές δυσχέρειες και οικολογικά προβλήματα. Είχε προοπτική να μειώσει τις παραγωγικές της ικανότητες παρά το ότι είχε πλεονάζον δυναμικό.
- (50) Η συγκέντρωση των Fiat, CEAc και Sonnenschein θα προκαλέσει σημαντικές συνέπειες συνέργειας, που δικαιολογούν την προσδοκία ότι το δυναμικό της νέας επιχειρηματικής μονάδας από άποψη ανταγωνισμού θα είναι αξιολογότερο από ότι προκύπτει από το μερίδιο αγοράς που θα επιτευχθεί με τη συγκέντρωση. Ιδιαίτερα η Fiat θα είναι σε θέση να αντισταθμίσει τα μειονεκτήματα στον ανταγωνισμό. Θα διατηρήσει πρόσβαση σε κάποιο γνωστό γερμανικό σήμα και σε όλα τα δίκτυα διανομής. Η οικονομική ισχύς και οι εφεδρικές ικανότητες της Fiat θα καταστούν για πρώτη φορά αποτελεσματικές στη γερμανική αγορά χάρη σ' αυτή τη βελτιωμένη πρόσβαση. Συνεπεία των συγκεντρώσεων Fiat/CEAc/Sonnenschein θα δημιουργηθεί ένας ισχυρός ανταγωνιστής του οποίου το δυναμικό στον ανταγωνισμό θα είναι σαφώς μεγαλύτερο από το ανταγωνιστικό δυναμικό που διαθέτει καθεμία από τις επιχειρήσεις που συμμετέχει στη συγκέντρωση.

β) Λύση των δεσμών συνεργασίας προς την Deta/Mareg

- (51) Η λύση των δεσμών συνεργασίας μεταξύ Varta, αφενός, και Deta/Mareg, αφετέρου, θα επηρεάσει τις σχέσεις ανταγωνισμού των δύο ομίλων υπό την έννοια ότι η Deta/Mareg, θα προσφέρει ανεξάρτητα τα προϊόντα της στη γερμανική αγορά αποκτώντας έτσι τη δυνατότητα να ασκήσει αποτελεσματικό ανταγωνισμό στη νέα επιχειρηματική μονάδα Varta/Bosch.
- (52) Πριν από το 1977, η Deta/Mareg, όπως και η Varta, ανήκε στον όμιλο Herbert Quandt. Ο όμιλος αυτός διασπάστηκε και χωρίστηκε, αφενός, στη Varta και, αφετέρου, στη Deta/Mareg και τώρα πλέον ελέγχεται από διαφορετικά μέλη της οικογένειας Quandt. Με βάση τις πληροφορίες που είχε στη διάθεσή της η Επιτροπή οι νέοι όμιλοι δεν συνδέονται ούτε με αμοιβαία κατοχή μεριδίων ούτε με άλλους τρόπους που θα μπορούσαν να θεμελιώσουν κρίσιμη από νομικής απόψεως σχέση μεταξύ τους.
- (53) Πρέπει, ωστόσο, να ληφθούν υπόψη δύο πραγματικά στοιχεία που επηρεάζουν τις σχέσεις ανταγωνισμού μεταξύ των δύο ομίλων. Αφενός, υπάρχει επικάλυψη μελών των εποπτικών συμβουλίων των δύο ομίλων. Δεύτερον, η Varta και η Deta/Mareg συνήψαν σύμβαση εκμεταλλεύσεως που παρατείνεται αυτομάτως και η έκταση της οποίας θάινει κατά πολύ πέρα των συμβάσεων αδείας εκμεταλλεύσεως οι οποίες συνήθι-

ζονται μεταξύ των διαφόρων παραγωγών αυτού του κλάδου. Η συμφωνία δεν αναφέρεται, όπως συμβαίνει κατά κανόνα, σε ειδικές τεχνικές, εφαρμογές ή τομείς. Αντίθετα, περιέχει εκτεταμένη υποχρέωση συνεργασίας που περιλαμβάνει ανταλλαγή της τεχνολογίας σχετικά με την παραγωγική διαδικασία για την ανάπτυξη του προϊόντος, την αμοιβαία χρήση προϊόντων για τα οποία υφίσταται δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και άλλων δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, την ανταλλαγή E & A και τεχνική υποστήριξη για τις παραγωγικές εγκαταστάσεις διά της ανταλλαγής εμπειρογνομόνων. Η ίδια συμφωνία αναφέρει την επίδραση που έχει η Varta επί των Deta και Mareg.

- (54) Με βάση αυτή την εκτεταμένη τεχνική συνεργασία και τους προσωπικούς φύσεως δεσμούς μεταξύ εποπτικών συμβουλίων υπήρξε και ήταν δυνατό να διατηρηθεί ένα πνεύμα συνεργασίας που απέκλειε το γνήσιο ανταγωνισμό των δύο εταιρειών στις αγορές.
- (55) Πρέπει να ληφθεί ως δεδομένο ότι η λήξη αυτής της εκτεταμένης συμφωνίας μεταξύ Varta και Deta/Mareg θα οδηγήσει σε λύση της συνεργασίας μεταξύ των δύο ομίλων. Ανοίγει στη Deta/Mareg το δρόμο να καταστεί στην αγορά αδέσμευτος κατασκευαστής.
- (56) Λόγω του πολύπλοκου χαρακτήρα της σύμβασης εκμεταλλεύσεως, η πραγματική αυτή αλλαγή δεν μπορεί να επέλθει με την άμεση λύση αλλά θα πρέπει να προβλεφθεί μια κάποια μεταβατική περίοδος κατά τη διάρκεια της οποίας οι οικείες επιχειρήσεις θα προσαρμοστούν στη μελλοντική λήξη της συνεργασίας. Από την άποψη αυτή, η προβλεπόμενη λύση θα έχει άμεση συνέπεια στις στρατηγικές και την περί ανταγωνισμού αντίληψη των επιχειρήσεων.

γ) Επιπτώσεις στον ανταγωνισμό

- (57) Και οι δύο πραγματικές αλλαγές, η αύξηση του δυναμικού αγοράς της Fiat στο γερμανικό χώρο και η λύση της σχέσης συνεργασίας μεταξύ Varta και Deta/Mareg, δικαιολογούν την προσδοκία ότι οι Varta/Bosch δεν θα διαθέτουν μετά τη συγκέντρωση αξιόλογο, ανεξέλεγκτο από ανταγωνιστές πεδίο δράσης.
- (58) Στις αιτιάσεις διατυπώθηκε το συμπέρασμα που προήλθε από τη γενική αξιολόγηση μιας σειράς διαρθρωτικών παραγόντων οι οποίοι έκαναν κυρίως λόγο για ισχυρή θέση των επιχειρήσεων στην αγορά, το ότι θα δημιουργηθεί ενδεχομένως δεσπόζουσα θέση της νέας επιχειρηματικής μονάδας στη γερμανική αγορά. Εκτός από το μερίδιο αγοράς της τάξεως του 44 % και της απόστασής του περίπου κατά (> 25 %) από τον επόμενο ανταγωνιστή ελήφθη ιδιαίτερα υπόψη ότι οι ανταγωνιστές που έπονται από άποψη μεριδίου αγοράς της νέας επιχειρησιακής μονάδας είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις με κατά πολύ μικρότερη οικονομική ισχύ και πιο περιορισμένη παραγωγική ικανότητα. Ο ισχυρότερος από τους ανταγωνιστές εξάλλου, η Deta/Mareg, με μερίδιο αγοράς άνω του 10 %, δεν θεωρήθηκε ανεξάρτητος ανταγωνιστής έναντι των Varta/Bosch λόγω της εκτε-

ταμένης συνεργασίας προς τη Varta. Ελήφθη εξάλλου υπόψη ότι οι μεγάλοι ευρωπαίοι ανταγωνιστές Fiat και CEAC, οι οποίοι περιθωριακή μόνον παρουσία έχουν στη Γερμανία, δεν πρόκειται κατά πάσα πιθανότητα να αποκτήσουν ιδιαίτερη σημασία κυρίως για το λόγο ότι δεν είναι πραγματικά παρόντες στη Γερμανία. Αυτές οι διαρθρωτικές συνθήκες θα μεταβληθούν μόλις υλοποιηθούν οι πραγματικές αλλαγές.

- (59) Παρά το ότι το μερίδιο των Varta/Bosch καθώς και η απόστασή τους από τον επόμενο ανταγωνιστή θα παραμείνει μεγάλο, η νέα επιχειρηματική μονάδα θα αντιμετωπίσει στην πραγματικότητα μελλοντικά διαφορετικό ανταγωνιστικό περιβάλλον για δύο λόγους.
- (60) Η Fiat δεν θα είναι απλώς ο δεύτερος σε ισχύ ανταγωνιστής (άνω του 10 %) με βάση τα μερίδια αγοράς. Πέρα από αυτό θα διαθέτει στο μέλλον μια σειρά ανταγωνιστικών παραμέτρων οι οποίες κατά το παρελθόν ανήκαν μόνο στους εθνικούς κατασκευαστές όπως η Varta, η Bosch, η Horphecke, η Deta/Mareg και η Tudor/Hagen. Η Fiat θα είναι κυρίως σε θέση να προσφέρει ένα καθιερωμένο γερμανικό σήμα σε μια αγορά που βρίσκεται σε ύφεση και χαρακτηρίζεται ακόμη από προτιμήσεις ως προς τα σήματα. Η Fiat θα έχει μέσω του δικτύου διανομής της Sonnenschein πραγματική παρουσία στη γερμανική αγορά που της παρέχει τη δυνατότητα να ανταποκρίνεται βραχυπρόθεσμα και με ευελιξία στη ζήτηση των πελατών. Μπορεί να διευρύνει την πρόσβαση της στις αγορές όπου πραγματοποιούνται πωλήσεις χρησιμοποιώντας τις παραδοσιακές σχέσεις εφοδιασμού της Sonnenschein. Από αυτό προκύπτει ότι το ενδεχόμενο πεδίο δράσης της Fiat στην αγορά επεκτείνεται ουσιαστικά υπό την έννοια ότι καθίστανται δυνατές οποιεσδήποτε άλλες ανταγωνιστικές κινήσεις σε όλους τους τομείς της αγοράς.
- (61) Αυτή η μέσω της Sonnenschein δελτιωμένη πρόσβαση στην αγορά θα δώσει στη Fiat/CEAC τη δυνατότητα να αυξήσει σε σημαντικό βαθμό την οικονομική της ισχύ και τις εφεδρικές της ικανότητες και στη γερμανική αγορά πράγμα το οποίο δεν ήταν προηγουμένως δυνατό λόγω του περιορισμένου κύκλου πελατών της.
- (62) Το υψηλό μερίδιο αγοράς των Varta/Bosch συνηγορούσε, προηγουμένως, με τους προαναφερθέντες διαρθρωτικούς παράγοντες υπέρ της δημιουργίας δεσπόζουσας θέσης στην αγορά. Μετά όμως τις πραγματικές αλλαγές, οι διαρθρωτικοί αυτοί παράγοντες ευνοούν τον επόμενο στην τάξη ανταγωνιστή των Varta/Bosch. Έτσι, είναι τώρα τουλάχιστον αμφίβολο κατά πόσον μερίδιο αγοράς της τάξεως του 44 % και η σημερινή απόσταση από τον επόμενο ανταγωνιστή επαρκούν για να θεμελιώσουν δεσπόζουσα θέση στην αγορά.
- (63) Τέλος, η Deta/Mareg θα συμμετέχει στο μέλλον αναξάρτητα στη γερμανική αγορά. Λόγω του ανωτέρω περιγραφέντος πολύπλοκου χαρακτήρα της σύμβασης εκμεταλλεύσεως προσδίδεται ιδιαίτερη

σημασία στη λήξη της συνεργασίας καθώς και στις επικαλύψεις στα εποπτικά συμβούλια. Το γεγονός ότι οι δεσμοί θα περατωθούν μόνο μετά από ορισμένο χρονικό διάστημα δεν έρχεται σε αντίθεση με αυτή την εκτίμηση. Θα δώσει στον όμιλο Deta/Mareg τη δυνατότητα να αναπροσαρμόσει τις επιχειρηματικές του στρατηγικές, προάγοντας την εξέλιξή του σε αναξάρτητο μέλος της αγοράς. Πρέπει εξάλλου να αναμένεται ότι αυτή η διαδικασία λύσης θα ξεκινήσει στο άμεσο μέλλον ώστε να καταστεί δυνατή η προσαρμογή στις ανάγκες για το μετά τη συνεργασία διάστημα. Αυτό θα μπορούσε να επιταχυνθεί με την ιδιαίτερη δυναμική που αναμένεται λόγω της ένταξης στη γερμανική οικονομία των πέντε νέων Länder.

4. Συμπέρασμα

- (64) Όλες αυτές οι περιστάσεις οδηγούν την Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι η συγκέντρωση Varta/Bosch συμβιβάζεται με την κοινή αγορά,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το σχέδιο συγκέντρωσης που κοινοποίησαν οι Varta Batterie AG και η Robert Bosch GmbH κηρύσσεται, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων του άρθρου 2, συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

Για να εξασφαλιστεί η ανεξαρτησία των Deta/Mareg από τις Varta/Bosch η παρούσα απόφαση συνδέεται με τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

- α) η Varta θα καταγγείλει το συντομότερο δυνατό τη σύμβαση εκμεταλλεύσεως με τη Deta/Mareg. Η σύμβαση προβλέπει ως χρόνο καταγγελίας την 31η Δεκεμβρίου

1993. Μόλις η καταγγελία αποκτήσει ισχύ λήγει οποιαδήποτε εκχώρηση δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Νέες συμβάσεις εκμεταλλεύσεως για συσσωρευτές εκκίνησης θα συνάπτονται μόνον κατόπιν συναινέσεως της Επιτροπής.

- β) η Varta εξασφαλίζει ότι δεν θα συμμετέχουν τα ίδια πρόσωπα στα όργανα (διοικητικό και εποπτικό συμβούλιο) των Deta/Mareg και Varta.

Η υποχρέωση αυτή αρχίζει να ισχύει με το διορισμό του επόμενου εποπτικού συμβουλίου της Varta, το καλοκαίρι του 1993.

- γ) κατά την έννοια του παρόντος άρθρου σημαίνουν:

i) Varta: Varta AG, Varta Batterie AG και κάθε άλλη εταιρεία που ελέγχεται από τον όμιλο Varta.

ii) Deta/Mareg: Delton AG, CEAG Industrie-Aktien und Anlagen AG, Deta Akkumulatorenwerke GmbH, Mareg Akkumulatoren GmbH και κάθε άλλη εταιρεία που ελέγχεται από τον όμιλο Delton/CEAG/Deta/Mareg.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στους:

Varta Batterie AG,
Am Leineufer 51,
D-3000 Hannover 21
και

Robert Bosch GmbH,
D-7000 Stuttgart 10.

Βρυξέλλες, 31 Ιουλίου 1991.

Για την Επιτροπή

Leon BRITTAN

Αντιπρόεδρος